

ผลการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลาง
ต่อความฉลาดด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์
The Effect of Group Counseling Based on the Person-Centered Approach on
Interpersonal Intelligence of Undergraduate Students in the Faculty of Education

ญาณิศา กิตติชัยชาญ*, ดลดาว วงศ์ธีระธรรณ, ชมพูนุท ศรีจันทร์นิล

Yanisa Kitichaichan, Doldao Wongtheerathorn, Chomphunut Srichannil

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี 20131

Faculty of Education, Burapha University, Chonburi 20131 Thailand

*Corresponding author E-mail: drayakiti@gmail.com

(Received: February 13 2024; Revised: March 25 2024; Accepted: April 1 2024)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นงานวิจัยกึ่งทดลอง เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านความสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตระดับปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ กลุ่มตัวอย่างคือ นิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ที่มีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับต่ำถึงปานกลางและมีความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย จำนวน 16 คน และสุ่มอย่างง่ายแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม จำนวนกลุ่มละ 8 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ 1) แบบวัดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น จำนวน 26 ข้อ (แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ) มีความเที่ยงทั้งฉบับเท่ากับ .92 2) โปรแกรมการปรึกษากลุ่มตามแนวคิดทฤษฎีการยึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จำนวน 12 ครั้ง สำหรับกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนสองทางแบบวัดซ้ำ ผลการวิจัยพบว่า 1) นิสิตกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามสูงกว่าก่อนการทดลอง 2) นิสิตกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่ากลุ่มควบคุม

คำสำคัญ : การปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎีบุคคลเป็นศูนย์กลาง; ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น; นิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์

Abstract

This study was a quasi-experimental research. Study The Effect of Group Counseling Based on the Person-Centered Approach on Interpersonal Intelligence of Undergraduate Students in the Faculty of Education. The sample was students of the Faculty of Education at Burapha University who had low to moderate interpersonal intelligence scores and 16 students voluntarily participated in the experiment, and they were randomly assigned by simple random sampling method to an experimental group or a control group. Each group consisted of 8 students. The research instruments were: 1) 26-item measuring interpersonal intelligence using a 5-rating scale, with a reliability coefficient of .92, and 2) a 12-session group counseling program based on person-center theory. The statistic used in this research was two-way repeated measure ANOVA. The results showed that: 1) the students in the experimental group had interpersonal intelligence scores at the post-experiment and during the follow-up phase were significantly higher than their pre-experiment scores, and 2) the students in the experimental group had interpersonal intelligence scores at the post-experiment and during the follow-up phase were significantly higher than the students in the control group.

Keywords : Group Counseling Based on the Person-Centered Approach; Interpersonal Intelligence; Undergraduate Students Faculty of Education

บทนำ

นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่ในอนาคตจะเป็นต้นแบบเป็นผู้ถ่ายทอดวิชาความรู้แก่นักเรียน ซึ่งลักษณะของครูผู้สอนที่ดี คือ สามารถจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียน มีการถ่ายทอดที่ดี มีความรัก ความเข้าใจต่อศิษย์ อีกทั้งยังหมั่นเรียนรู้ เพื่อนำไปปรับปรุงการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลา เพราะในโลกยุคปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านสังคม วัฒนธรรม หรือเทคโนโลยี ซึ่งบทบาทครูในยุคสมัยศตวรรษที่ 21 ไม่เพียงเป็นผู้สอนโดยยึดนักเรียนเป็นสำคัญ แต่ยังเป็นผู้ช่วยเหลือให้การสนับสนุนให้นักเรียนพัฒนาศักยภาพโดยสอดคล้องกับความจำเป็นเพื่อการดำรงชีวิตในสังคม อีกทั้งยังต้องรู้ความต้องการของนักเรียน (การศึกษาไทย, 2565) โดยที่หากครูเข้าใจถึงความต้องการ และความแตกต่างของนักเรียน จะทำให้เกิดการจัดการเรียนการสอนได้เหมาะสมกับนักเรียนยิ่งขึ้น

ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น (Interpersonal intelligence) หมายถึง ความสามารถในการสังเกตเห็นถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่งในด้านอารมณ์ แรงจูงใจ ความตั้งใจ รวมถึงความสามารถของการปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น อีกทั้งความเอาใจใส่ถึงความรู้สึกของผู้อื่น มีความไวในการสังเกต สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง สามารถตอบสนองได้อย่างเหมาะสม สร้างมิตรภาพได้ง่าย เจรจาต่อรอง ลดความขัดแย้ง สามารถจูงใจผู้อื่นได้ดี (Gardner, 1983) เป็นความฉลาดที่จำเป็นต้องมีอยู่ในทุกคน ซึ่งจะช่วยให้บุคคลสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับบุคคลที่มีความฉลาดด้านนี้โดดเด่นมักจะเป็นครู อาจารย์ ผู้ให้การปรึกษา นักการทูต พนักงานขายตรง พนักงานต้อนรับ ประชาสัมพันธ์ นักการเมือง หรือนักธุรกิจ ซึ่งแต่ละอาชีพนั้นเป็นอาชีพที่ต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้คน แม้กระทั่งอาชีพครูที่ต้องมีการติดต่อสื่อสาร และสัมพันธ์ภาพกับผู้คนมากมาย ในสถานศึกษา โดยเฉพาะกับนักเรียน ดังนั้นครูจึงควรมีลักษณะที่จะต้องเข้าใจความรู้สึก และความแตกต่างของบุคคล รวมถึงการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ดี ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรทิพย์ (2563) และ Brinkworth, McIntyre, Juraschek and Gehlbach (2018) ที่พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนในทางบวกส่งผลให้นักเรียนมีความรับผิดชอบในการเรียนดีขึ้น อีกทั้งยังทำให้การเรียนรู้ของนักเรียนดีขึ้นด้วย จึงสรุปได้ว่า หากครูมีความเข้าใจในความต้องการ ความรู้สึกของนักเรียนได้ดี จะส่งผลให้สัมพันธภาพระหว่างครูกับนักเรียนเพิ่มขึ้นในทางบวกและสามารถช่วยให้นักเรียนเกิดการพัฒนาได้ โดยสิ่งที่จะพัฒนาให้ครูมีความเข้าใจในนักเรียนนี้ คือ การพัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นและการที่จะเป็นครูที่ดีในอนาคตนั้น ควรเริ่มพัฒนาดังแต่การเป็นนิสิตครูเพื่อที่ในอนาคตเมื่อไปประกอบอาชีพครูจะเป็นสิ่งที่ช่วยให้สามารถจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นสามารถพัฒนาได้หลากหลายวิธี เช่น การเปิดโอกาสให้ทำงานร่วมกับผู้อื่น การให้โต้ตอบหรือแสดงความคิดเห็นในกลุ่ม การสร้างสถานการณ์จำลอง (Kurt, 2020) และจากการศึกษาของชัชวีร์ แก้วมณี (2557) ที่ทำการศึกษาในนิสิตปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย จำนวน 48 คน เกี่ยวกับทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและนำไปสู่การพัฒนาแบบการฝึกอบรมเสริมสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล พบว่า ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ประกอบด้วยข้อมูล 3 ด้าน คือ การปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น การทำงานกลุ่ม และทักษะทางสังคม ซึ่งใช้เป็นพื้นฐานในการพัฒนาแบบการฝึกเพื่อให้เกิดทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคล นอกจากนี้ gardner (1983) กล่าวว่า ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น จะส่งเสริมให้นิสิตคณะศึกษาศาสตร์มีการพัฒนาเป็นครูที่มีคุณภาพได้ จากข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นมีความสำคัญต่อนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่อนาคตจะประกอบอาชีพครู จึงมีการวิจัยพัฒนาเพื่อเสริมสร้างความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น

การปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง เป็นกระบวนการกลุ่มที่เน้นการสร้างสัมพันธภาพ อีกทั้งยังเอื้อให้บุคคลที่มีปัญหาเดียวกัน ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนประสบการณ์ และช่วยกันแก้ไขปัญหาาร่วมกัน นอกจากนี้ฐานคิดทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีความเชื่อว่าการรับรู้ประสบการณ์ และสิ่งแวดล้อมส่งผลต่อการกระทำของบุคคล ซึ่งการรับรู้ของบุคคลย่อมมีความแตกต่างกันจึงทำให้มีการกระทำที่แตกต่าง ซึ่งหากบุคคลเข้าใจถึงความแตกต่างแต่ละบุคคลนี้ จะส่งผลให้บุคคลเกิดความเข้าใจในการรับรู้ การกระทำของบุคคลอื่น อีกทั้งทฤษฎีมีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาบุคคลให้เปิดกว้างต่อการรับประสบการณ์ เพื่อการพัฒนาตนเอง และนำไปสู่การดำเนินชีวิตที่ดีในสังคม สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐฐนิช เจริญวรชัย (2559) ศึกษาผลการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความสํานักขอบคุณของนิสิตปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 18 คน พบว่า นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีคะแนนความสํานักขอบคุณสูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล และนิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีคะแนนความสํานักขอบคุณในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ เพื่อช่วยให้นิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ได้พัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในตนเอง ให้มีความเข้าใจความรู้สึก ความต้องการ และ

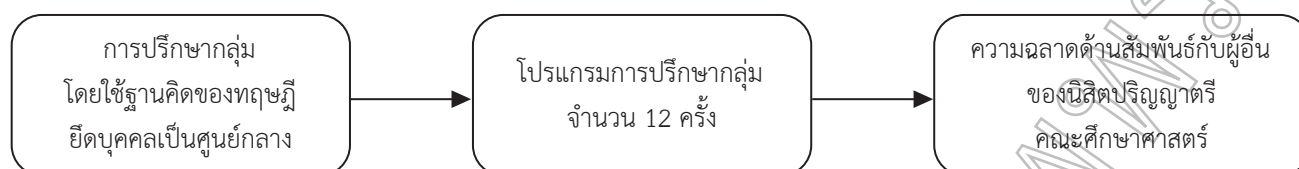

ความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมถึงการที่นิสิตคณะศึกษาศาสตร์ที่จะเป็นต้นแบบแก่นักเรียนในอนาคต และการจัดการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสมกับนักเรียนที่มีความแตกต่างกันเพื่อประสิทธิภาพในการพัฒนานตนเองของนักเรียน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาผลการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์

กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษากึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยมีการดำเนินการดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

นิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 1,699 คน (กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา, 2563)

กลุ่มตัวอย่าง คือ นิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพาทุกสาขา ทุกชั้นปี โดยมีอายุ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 313 คน จากการเปิดตารางเครชีมอแกน จากนั้นคำนวณหาขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป G*Power ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 16 คน มีนิสิตที่มีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในระดับต่ำถึงปานกลาง (คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 3.40 คะแนน) จำนวน 122 คน จากเกณฑ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น และสมัครใจเข้าร่วมการปรึกษากลุ่ม โดยสามารถเข้าร่วมการปรึกษากลุ่มได้ครบทั้ง 12 ครั้ง จำนวน 16 คน จากนั้นทำการสุ่มอย่างง่ายด้วยการจับฉลากเข้ากลุ่มทดลอง 8 คน กลุ่มควบคุม 8 คน

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา (IRB4-236/2565) โดยผู้วิจัยคำนึงถึงการพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้ ผู้วิจัยแจกเอกสารชี้แจงรายละเอียด วัตถุประสงค์ ประโยชน์ที่ได้รับ ข้อตกลง และเอกสารยินยอมเข้าร่วมการปรึกษา โดยผู้วิจัยจะใช้นามแฝงหรือนามสมมติแทนการใช้ชื่อจริงของผู้เข้าร่วมทุกราย ส่วนข้อมูลที่ได้จะเก็บไว้เป็นความลับ และจะนำเสนอเป็นภาพรวมเพื่อประโยชน์ในการศึกษาเท่านั้น ทั้งนี้หลังจากการวิเคราะห์เสร็จสิ้น ผู้วิจัยจะทำลายบันทึกการสนทนาทั้งหมดใน 1 ปี

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบวัดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นจากแนวคิดของ Howard Gardner (1993) ที่ศึกษา

เกี่ยวกับความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น ในทฤษฎีพหุปัญญา ผู้วิจัยเลือกศึกษา คือ ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อกำหนดกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย กำหนดนิยามในการพัฒนาแบบวัดจำนวน 42 ข้อ เป็นข้อบวก 36 ข้อ ข้อลบ 6 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน จากนั้นทำการตัดและปรับปรุงข้อคำถามตามข้อเสนอแนะ ได้ข้อคำถาม 34 ข้อ มีค่าตรงความตรงเชิงเนื้อหาทั้งฉบับ (S-CVI : Content Validity Index for Scale) เท่ากับ 0.82 และนำไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่มีความคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของเครื่องมือ และทดสอบค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่นของครอนบาค (Cronbach's Alpha coefficient) ทั้งฉบับเท่ากับ .92 ประกอบด้วยข้อคำถามจำนวน 26 ข้อ โดยเป็นข้อคำถามทางบวก 24 ข้อ ข้อคำถามทางลบ 2 ข้อ แบบวัดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็นแบบวัดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (1 คือ น้อยที่สุด ถึง 5 คือ มากที่สุด) ของลิเคิร์ท (Likert scale)

2. โปรแกรมการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการพัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้วิจัยทบทวนแนวคิดทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง และแนวคิดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อสร้างโปรแกรมการปรึกษากลุ่มจำนวน 12 ครั้ง โดยผ่านการพิจารณาความสอดคล้อง เหมาะสมจากผู้เชี่ยวชาญด้านการปรึกษาทั้ง 3 ท่าน และนำไปโปรแกรมการปรึกษากลุ่มที่ได้ปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้ (Try out) กับนิสิตที่มีความคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 8 คน ทั้งหมด 12 ครั้ง จากนั้นผู้วิจัยนำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มไปใช้จริงทั้งหมด 12 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ดังนี้ ครั้งที่ 1-2 เป็นการแนะนำ ชี้แจงวัตถุประสงค์ และสร้างสัมพันธภาพ เพื่อสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น น่าไว้วางใจ เอื้อต่อการเปิดเผยเรื่องราว ครั้งที่ 3-11 เป็นช่วงการให้การปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ครั้งที่ 12 จะเป็นการยุติการให้การปรึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยแบ่งเป็น 4 ระยะ ดังนี้

1. ระยะก่อนการทดลอง ผู้วิจัยให้นิสิตทำแบบวัดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อเก็บเป็นคะแนนก่อนการทดลอง (Pre-test)
2. ระยะทดลอง ผู้วิจัยดำเนินการการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางกับกลุ่มทดลอง จำนวนทั้งหมด 12 ครั้ง แบ่งเป็นสัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที
3. ระยะหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเพื่อเก็บเป็นคะแนนหลังการทดลอง (Post-test) เพื่อนำไปใช้ในการวิเคราะห์ทางสถิติ
4. ระยะติดตามผลการทดลอง หลังการทดลอง 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำแบบวัดความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น เพื่อเก็บเป็นคะแนนระยะติดตามผลการทดลอง (Follow up) เมื่อสิ้นสุดระยะติดตามผลการทดลอง ผู้วิจัยจะ

สอบถามความสนใจของกลุ่มควบคุมในการเข้ารับโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อการพัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบวัดซ้ำสองทาง (Two way repeated measures ANOVA) และวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการทดสอบบอนเฟอโรนี (Bonferroni method) โดยการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิตินี้วิเคราะห์จากโปรแกรมสำเร็จรูป

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง (n = 8)

กลุ่ม	ระยะเวลาการทดลอง	M	SD	n
กลุ่มทดลอง	ก่อนการทดลอง	77.75	5.31	8
	หลังการทดลอง	106.63	4.14	8
	ติดตามผล	108.00	7.17	8
กลุ่มควบคุม	ก่อนการทดลอง	77.38	6.39	8
	หลังการทดลอง	77.00	8.62	8
	ติดตามผล	76.63	8.63	8

จากตารางที่ 1 พบว่า ในระยะเวลาก่อนการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเท่ากับ 77.75 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 5.31 ส่วนกลุ่มควบคุมมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็น 77.38 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 6.39

ในระยะหลังการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเท่ากับ 106.63 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 4.14 ส่วนกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็น 77.00 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 8.62

ในระยะการติดตามผลการทดลอง กลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเท่ากับ 108.00 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 7.17 ส่วนกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเป็น 76.63 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเป็น 8.63

ก่อนการทดสอบความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบข้อตกลงเบื้องต้นดังนี้

- 1) การทดสอบการแจกแจงปกติ ด้วยสถิติ Shapiro-Wilk Test พบว่า คะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีการแจกแจงโค้งปกติทั้งในระยะเวลาก่อนการทดลอง ระยะเวลาก่อนการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง

- 2) การทดสอบการเท่ากันของความแปรปรวนและความแปรปรวนร่วมด้วยค่าสถิติ Mauchly's Test ที่ทดสอบคุณสมบัติ Sphericity พบว่า เป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้น

นอกจากนี้ ได้ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาในการทดลอง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2

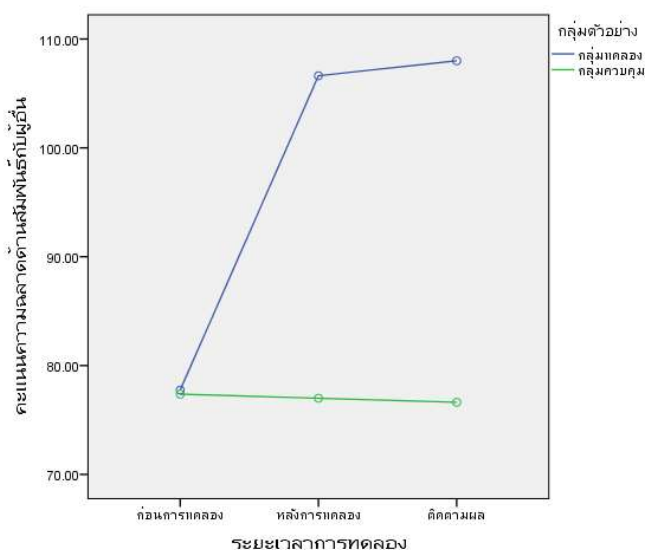
ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์
ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาในการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ระหว่างกลุ่ม					
กลุ่ม	1	5022.52	5022.52	42.09*	.00
ความผันแปรในกลุ่ม	14	1670.63	119.33		
ภายในกลุ่ม					
วิธีการทดลอง	2	2244.67	1122.33	93.95*	.00
ระยะเวลากับวิธีการทดลอง	2	2426.17	1213.08	101.54*	.00
ระยะเวลากับวิธีการทดลองในกลุ่ม	28	334.50	11.95		

* $p < .05$

จากตารางที่ 2 พบว่า วิธีการทดลองกับระยะเวลาในการทดลองมีปฏิสัมพันธ์กันที่ส่งผลต่อคะแนน ความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ โดยกลุ่มที่ดำเนินการต่างกัน มีผลต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในนิสิตคณะศึกษาศาสตร์แตกต่างกัน แสดงว่ากลุ่มที่ดำเนินการที่ต่างกันมีผลต่อคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในนิสิตคณะศึกษาศาสตร์

นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อระยะเวลาในการทดลองต่างกันคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้เมื่อพบว่าระยะเวลาและวิธีการทดลองมีปฏิสัมพันธ์กัน ผู้วิจัยจึงนำเสนอกราฟแสดงความสัมพันธ์ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กราฟเส้นแสดงปฏิสัมพันธ์ระหว่างวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองที่มีผลต่อคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์

จากภาพที่ 1 พบว่า ระยะก่อนการทดลอง นิสิตกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นไม่แตกต่างกัน แต่ระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผลนิสิตในกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นมากกว่ากลุ่มควบคุม แสดงว่าวิธีการทดลองกับระยะเวลาการทดลองส่งผลต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่น จึงทำให้คะแนนของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีคะแนนต่างกัน

2. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะการติดตามผลการทดลอง

ตารางที่ 3 ผลการทดสอบย่อยของวิธีการทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	p
ก่อนการทดลอง					
ระหว่างกลุ่ม	1	.56	.56	.02	.90
ภายในกลุ่ม	14	483.38	34.53		
หลังการทดลอง					
ระหว่างกลุ่ม	1	3510.56	3510.56	76.81*	.00
ภายในกลุ่ม	14	639.88	45.71		
ติดตามผลการทดลอง					
ระหว่างกลุ่ม	1	3937.56	3937.56	62.51*	.00
ภายในกลุ่ม	14	881.88	62.99		

* $p < .05$

จากตารางที่ 3 พบว่า ระยะเวลาก่อนการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมไม่แตกต่าง

ระยะเวลาหลังการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระยะดับ .05

ระยะเวลาติดตามผลการทดลอง คะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระยะดับ .05

3. ผลการเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ ของกลุ่มทดลอง ในระยะเวลาต่าง ๆ ของการทดลอง

เมื่อพบว่ากลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในระยะเวลาก่อนการทดลอง ระยะเวลาหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระยะดับ .05 แสดงว่ามีอย่างน้อย 1 คู่ ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระยะดับ .05 ผู้วิจัยจึง เปรียบเทียบรายคู่ด้วยการใช้วิธีบอนเฟอร์โรนี (Bonferroni) ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ของกลุ่มทดลองในระยะก่อนการทดลอง ระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลการทดลอง

ระยะเวลาการทดลอง (I)	M	ก่อนการทดลอง	หลังการทดลอง	ติดตามผลการทดลอง
		77.75	106.63	108.00
ก่อนการทดลอง	77.75	-	28.86*	30.25*
หลังการทดลอง	106.63	-	-	1.38
ติดตามผลการทดลอง	108.00	-	-	-

* $p < .05$

จากตารางที่ 4 พบว่า ในกลุ่มทดลองมีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ ในระยะเวลาหลังการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และ ในระยะติดตามผลการทดลองสูงกว่าระยะเวลาก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระยะดับ .05

ส่วนคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ในระยะติดตามผลการทดลองกับ

ระยะเวลาหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน แสดงว่าโปรแกรมการฝึกกลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง ส่งผลให้มีคะแนนเฉลี่ยความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรี คณะศึกษาศาสตร์ในระยะหลังการทดลองและระยะการติดตามผลการทดลองสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง และในระยะติดตามผลการทดลองกับระยะเวลาหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางสามารถพัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ ผู้วิจัยอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์โดยเป็น 2 ประเด็นดังนี้

1. นิสิตกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามผลมากกว่ากลุ่มควบคุม อันเนื่องมาจากกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการศึกษา กลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ มีจำนวน 12 ครั้ง สัปดาห์ละ 2 ครั้ง ครั้งละ 60 นาที ซึ่งแตกต่างจากกลุ่มควบคุมที่มีการดำเนินชีวิตตามปกติและไม่ได้เข้าร่วมโปรแกรมการศึกษากลุ่ม ดังนั้นนิสิตกลุ่มทดลองได้การเรียนรู้พัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษากลุ่ม โดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่เน้นการสร้างสัมพันธภาพกับผู้รับการศึกษา โดยผู้นำกลุ่มยอมรับสมาชิกอย่างไม่มีเงื่อนไข เคารพในการตัดสินใจของสมาชิก ไม่นำทัศนคติ ค่านิยมของผู้นำกลุ่มไปใส่ในตัวสมาชิก ซึ่งสัมพันธภาพในการศึกษากลุ่มดังกล่าว เป็นการกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มเกิดความไว้วางใจภายในกลุ่ม และรับรู้ได้ว่าตนไม่ได้เผชิญปัญหาเพียงผู้เดียว นอกจากนี้ผู้นำกลุ่มยังให้สมาชิกกลุ่มได้ร่วมและเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่ม และสะท้อนให้กลุ่มทดลองได้เกิดการเรียนรู้ที่จะช่วยให้สมาชิกเกิดความสอดคล้องระหว่างตนเองและประสบการณ์ อีกทั้งยังทำให้สมาชิกเปิดรับประสบการณ์อย่างกว้างขวางตามความเป็นจริง และสามารถแยกแยะประสบการณ์ได้อย่างชัดเจน ซึ่งจากการรับรู้และเปิดรับประสบการณ์ของสมาชิกกลุ่มนี้ส่งผลให้สมาชิกเกิดการรับรู้และเข้าใจในตนเองรวมถึงเข้าใจความแตกต่างของผู้อื่น มีความไวในการสังเกตสีหน้าท่าทางของผู้อื่น และสามารถนำไปปรับใช้กับตนเองในการมีสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ซึ่งเห็นได้จากการสะท้อนของกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางดังนี้

“จากการได้เข้าร่วมกลุ่มมันทำให้หนูได้สังเกตความรู้สึกเพื่อนได้ดีมากขึ้น จากที่หนูก็จะมองว่าเพื่อนคุณนี่ ๆ ปกติก็จะคิดว่าเพื่อนปกติดี แต่ไม่รู้มาก่อนเลยจริง ๆ แล้วเพื่อนกำลังเครียด ก็ทำให้หนูได้รู้จักที่เข้าใจและสังเกตคนรอบข้างได้ดีขึ้นค่ะ”

“การได้พูดคุยและได้ฟังเรื่องราวของเพื่อน ๆ ทำให้หนูได้บทวนตัวเองและเห็นมุมมองหลาย ๆ มุมว่าความสัมพันธ์ที่ดี

ไม่จำเป็นต้องเป็นความสัมพันธ์ที่พิเศษเหมือนในนิยายในการ์ตูน แต่เป็นเพียงความธรรมดาที่เราใส่ใจแสดงถึงความเข้าใจกันรับฟังกัน มันก็สามารถทำให้ความสัมพันธ์นั้นดีต่อกันยาวได้แล้ว”

“จากที่ได้ฟังเพื่อน ๆ มาทำให้หนูคิดได้ว่าจริง ๆ คนเราไม่จำเป็นต้องเหมือนกันชอบอะไรเหมือนกัน อายุเท่ากัน คนเรามีความต่างกันแต่เราก็เป็นเพื่อนกันได้เพียงเรามอบสิ่งดี ๆ ให้กับกัน คือการรับฟังกัน ความเข้าใจกันเพราะถ้าเราไม่เข้าใจ หรือรับฟังกัน มันก็จะไม่สามารถทำให้เขาเปิดรับอารมณ์หรือด้านต่าง ๆ ของเราได้เลยคะ”

จากการสะท้อนของนิสิตกลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง จะเห็นได้ว่าโปรแกรมการศึกษากลุ่มส่งผลให้นิสิตกลุ่มทดลองเกิดความเข้าใจในตนเอง ยอมรับประสบการณ์อย่างกว้างขวาง ไม่ปิดเป็น ซึ่งส่งผลให้กลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นเพิ่มขึ้นทั้งในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล การทดลองจากการได้รับโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางที่สร้างขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนพิศ เปรมกมล (2562) ผลการศึกษากลุ่มตามแนวคิดทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับการศึกษาเป็นศูนย์กลางต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีที่ได้เข้าร่วมการศึกษากลุ่ม ก่อนและหลังการเข้าร่วมรับการศึกษากลุ่มมีการปรับตัวด้านการเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐนิช เจริญวรชัย (2559) ศึกษาผลการศึกษากลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความสำนึกขอบคุณ ของนิสิตปริญญาตรี ปีการศึกษา 2557 มหาวิทยาลัยบูรพา จังหวัดชลบุรี จำนวน 18 คน พบว่า นิสิตปริญญาตรีที่ได้รับการศึกษากลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางมีคะแนนความสำนึกขอบคุณ สูงกว่ากลุ่มควบคุมในระยะหลังการทดลองและระยะติดตามผล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จากงานวิจัยที่สอดคล้องข้างต้นสามารถยืนยันได้ว่าโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางสามารถพัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เพิ่มขึ้นได้

2. นิสิตกลุ่มทดลองมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับในระยะหลังการทดลอง และระยะติดตามสูงกว่าก่อนการทดลอง เนื่องจากโปรแกรมการศึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างสัมพันธภาพภายในกลุ่มเพื่อให้เกิดความไว้วางใจต่อกัน และกระตุ้นให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรื่องราวประสบการณ์ของสมาชิกกลุ่ม อีกทั้งสะท้อนให้สมาชิกกลุ่มเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองจากการเข้าร่วมโปรแกรมการศึกษากลุ่ม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Roger (1967 อ้างถึงใน Geral Corey, 2011) ที่เชื่อว่า การเปลี่ยนแปลงของผู้รับ

การศึกษาก็ขึ้นอยู่กับระดับคุณภาพของความสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกลุ่มและสมาชิกด้วย หากสมาชิกสัมผัสได้ถึงความจริงใจ (Genuine) การยอมรับอย่างไม่มีเงื่อนไข (Unconditioned Positive Regard) ของผู้นำกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะเริ่มเปิดใจ แสดงความเป็นตัวของตัวเองมากขึ้น ซึ่งทำให้สมาชิกกลุ่มเริ่มเห็นคุณค่าในตนเองและพัฒนาตนเองได้อย่างสร้างสรรค์ไม่ปิดเป็นเมื่อสิ้นสุดกระบวนการปรึกษากลุ่มทั้ง 12 ครั้ง ผู้วิจัยยังได้ติดตามผลการทดลองกับกลุ่มทดลองภายใน 2 สัปดาห์ พบว่ายังมีคะแนนความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นสูงกว่าระยะก่อนการทดลอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lusiana (2019) Counseling Service with A Person Centered Approach to Improve Positive Self-Concept of Students พบว่า การปรึกษาโดยยึดบุคคลเป็นศูนย์กลางสามารถปรับปรุงแนวคิดในตนเองในเชิงบวกของนักเรียนได้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุนารี จุลพันธ์ (2558) ศึกษา การใช้โปรแกรมการปรึกษาด้านอาชีพแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร โดยในโปรแกรมการปรึกษาใช้วิธีการปรึกษาแบบกลุ่มตามแนวทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลาง พบว่า หลังการเข้าร่วมโปรแกรมการปรึกษาด้านอาชีพแบบกลุ่มนักศึกษาในกลุ่มทดลองมีการตระหนักรู้ในอาชีพเพิ่มขึ้น กล่าวได้ว่าโปรแกรมการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางสามารถพัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ให้เพิ่มขึ้นและมีความคงทนของความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1. หากต้องการนำโปรแกรมการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ไปใช้ ผู้นำไปใช้ควรศึกษาการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางและฝึกปฏิบัติเพื่อให้เกิดความชำนาญและความเข้าใจก่อนนำไปใช้จริง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้รับโปรแกรมการปรึกษา
2. โปรแกรมการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางนำไปใช้พัฒนาความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นของนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพหากนำไปใช้กับนิสิต คณะ สาขาวิชาอื่น อาจจะต้องมีการตรวจสอบบริบทในโปรแกรมก่อนการนำไปใช้จริง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

โปรแกรมการปรึกษากลุ่มโดยใช้ฐานคิดของทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความฉลาดด้านสัมพันธ์กับผู้อื่นสร้างขึ้น

เพื่อศึกษาในนิสิตปริญญาตรีคณะศึกษาศาสตร์ อาจมีการศึกษาพัฒนาในนิสิตคณะอื่น ๆ เพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

- การศึกษาไทย. ความหมายของครูในศตวรรษที่ 21. [online]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.xn--12ca0ezbc4ai2ee1bzl.com/17/09/2022/>. 2563.
- กองทะเบียนและประมวลผลการศึกษา. จำนวนนิสิตปัจจุบันแยกตามปีที่เข้า. [online]. เข้าถึงได้จาก : https://reg.buu.ac.th/document/CurrStu/CurrALLLan10072563_1_2563.pdf.
- ซัซวีร์ แก้วมณี. (2557). รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อเสริมสร้างทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลสำหรับนิสิตระดับปริญญาตรี สาขาการศึกษาปฐมวัย. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ. 14 (1): 72-83.
- ชวนพิศ เปรมกมล. (2562). ผลการให้คำปรึกษาแบบกลุ่มตามทฤษฎีการให้คำปรึกษาแบบผู้รับการปรึกษาเป็นศูนย์กลางของ Carl R. Rogers ต่อการปรับตัวด้านการเรียนของนิสิตระดับปริญญาตรี. วารสารศึกษาศาสตร์ มมร. 7(2).
- ณัฐรุณิษ เจริญวรชัย. (2559). ผลการปรึกษากลุ่มตามทฤษฎียึดบุคคลเป็นศูนย์กลางต่อความสำนึกขอบคุณของนิสิตปริญญาตรี. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์. 11(1).
- ธีรวรรณ ธีระพงษ์. (2565). แนวคิดบุคคลเป็นศูนย์กลางเพื่อการปรึกษาเชิงจิตวิทยาและการพัฒนามนุษย์. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สุนารี จุลพันธ์. (2558). การใช้โปรแกรมการปรึกษาด้านอาชีพแบบกลุ่มเพื่อพัฒนาการตระหนักรู้ในอาชีพของนักศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลพระนคร. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี. 3(1).
- Corey, G. (2011). *Theory and Practice of Counseling and Psychotherapy*. Fullerton: California State University.
- Gardner, H. (1983). *Frames of Mind : The theory of multiple intelligences*. (2nd ed.). Island: Fontana Press.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence Reframed : Multiple Intelligences for the 21st Century*. New York: Basic Books.

Kurt, S. Theory of Multiple Intelligences-Gardner. [online].
Available : <https://educationaltechnology.net>.
2020.

Lusiana, E. (2019). Counseling Service with A Person
Centered Approach to Improve Positive
Self-Concept of Students. Advances in Social
Science. **Education and Humanities Research**.
462.